SỐ THỨ 1498 — NGÀY THỨ BẢY 11 MARS 1922 — NĂM THỨ MƯỜI

DÉPOT LÉGAL INDOCHINE N° 10

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

MỖI SỐ: 0$02

	Ở HANOI						
	Giấy đề tên người, đem đến tận nhà	Giấy đề tên người, cất tại đây báo	Giấy đề tên người, Trung-Bắc Tân-Văn cất giữ	Giấy đề tên người, Trung-Bắc Tân-Văn cất giữ và đem đến tận nhà	Giấy đề tên người, cất tại đây báo	Giấy đề tên người, Trung-Bắc Tân-Văn cất giữ	Giấy đề tên người, Trung-Bắc Tân-Văn cất giữ và đem đến tận nhà
Một năm.	6$ 00	6$ 90	6$ 30	6$ 30	6$ 30	6$ 60	9$ 00
Các làng và Các công-sở	»	8. 00	8. 00	8. 00	9. 00	»	
Sáu tháng.	3. 00	3. 50	3. 20	3. 20	3. 30	4. 50	
Ba tháng.	1. 50	1. 75	1. 60	1. 60	1. 65	2. 25	
Một tháng.	0. 50	0. 60	0. 55	0. 55	0. 60	0. 75	

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61-63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : F. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN-VĂN-LUẬN

Adresse télégraphique : TRUNG-BẮC TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 180

ANNONCES

Décomptées à raison de 5 lignes au centimètre de hauteur, sur 0 m 065 de large.

1re page: Une seule insertion. . . . 0$ 80 la c/m
Par contrat annuel »
Par centimètre et par insertion. . . . . 0$ 18 le c/m

Réclame dans la 1re page. . . . 2$ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1$ 50 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

SOUSCRIVEZ A L'EMPRUNT INDOCHINOIS EN PIASTRES

NÊN MUA QUỐC-TRÁI ĐÔNG-PHÁP TÍNH BẰNG BẠC

宣買東法公債照銀元

Họa vần làm bài thơ

Đã đ trong số báo ngày 17 Février 1922

Khuyên quốc-dân ta mua quốc trái kỳ này

I

Khoảng trương kinh-tế chính phen này,
Quốc-trái ngày nay mở rộng đây.
Dân nước ta nên lo giúp nước,
Bạc đồng sáu triệu phải ra tay....

II

Nam Bắc hai kỳ cũng nước ta,
Non sông cách trở hóa nên xa.
Sau này tiện lợi nhờ xe hỏa,
Khuyên-nhủ đồng-bào mượn bút hoa,

III

Công-ích gì bằng lập hỏa-xa:
Một dây liên-lạc nước non nhà.
Làm dân nên phải nghĩ nghĩa-vụ,
Kẻ ít người nhiều bỏ của ra.

IV

Ít ra cũng được một thành hai,
Nghìn vạn may ra biết mấy lời.
Ta hãy mau mau kẻo nữa chậm,
Sô mua có hạn quá thì thôi,

V

Giang sơn một giải đẹp như hoa,
Nghĩa vụ ta nên nhủ bảo ta.
Gánh vác cùng nhau việc công-ích,
Tiếng tăm lừng lẫy nước non nhà.

PHẠM-QUANG-THÔNG

Đáng chi và đáng mong!

Cuộc công-thái sáu triệu đồng

Cứ xem như sử ta thì nước ta ngày xưa chưa bao giờ đã từng vay tiền của dân để làm việc công ích, chỉ khi nào cần đến tiền lắm thì quyên tiền của dân thôi. Người giàu to thì quyên nhiều, người giàu nhỏ thì quyên ít, người nào bỏ tiền ra mà lại cúng vào nhà nước, chứ không ai hòng lấy lại được bao giờ. Kể ra thì nước cần đến tiền mà dân bỏ tiền ra cho nước dùng cũng là một việc nghĩa, vì có nước mới có dân, nước suy đổi thì dân cũng không khỏi khốn đốn được. Tiền bạc ở trong nước cũng như huyết ở trong thân thể người, trong nước không đủ tiền lưu thông khác gì trong thân thể không có huyết lưu thông vậy. Vậy thì đã biết rằng người ta không có huyết không sống được thì nước không có tiền sống được sao? Cho nên dân bỏ tiền ra cho nước dùng cũng là một lẽ thường vậy.

Tuy vậy, nhưng nước vay của dân mà không gia cũng không gọi được là công bình, vì khi quẫn có khi phong, khi quẫn biết dùng tiền của dân mà khi phong không giả lại cho dân, thì dân làm sao khỏi ta thán. Dầu rằng ngày xưa nước ta cũng có thường phẩm hàm cho những người có tiền quyên, nhưng thưởng thế nào cho khắp được...!

Từ khi có nhà-nước Đại pháp sang bảo hộ, ta mới biết rằng ngoài cách quyên tiền, nhà-nước lại có cách vay tiền. Nói đến nhà nước vay tiền chắc ai chưa được biết cuộc vay bao giờ cũng lấy làm lạ tai, nhưng nào biết đâu rằng ở các nước văn-minh thì sự vay tiền là một cái phương-pháp thần-diệu của một chính-phủ để kinh doanh mọi việc của nước. Nó là mọi việc của nước vì rằng ở các nước văn minh thì không những vay tiền của dân trong khi quốc-bộ gian nan, tài chính quẫn bách, nhưng thường khi muốn kinh-doanh việc gì về đường kinh-tế mà thiếu tiền dùng thì cũng vay, tức như việc vay tiền làm đường hỏa-xa ngày nay vậy. Vay như thế thì không những phải giả vốn mà lại phải giả cả lãi nữa.

Chúng ta ở đây mới được mục kích cuộc công thái từ khi Thượng quốc giao chiến với Đức, nhưng trước kia chúng ta chỉ biết là nghĩa dân tất phải mua quốc trái, chứ chưa hẳn chúng ta đã hiểu rằng cho nhà-nước vay là nghĩa lợi lưỡng toàn.

Đến nay nhà-nước mở cuộc công-thái hơn 6 triệu đồng để làm đường hỏa-xa và đặt cách rút số để trả dần cả vốn lẫn lãi cho những người có tiền cho vay thì dân ta mới hiểu rõ rằng việc cho vay này lợi nước lợi mình không biết thế nào mà kể.

Lần này làm đường hỏa-xa mà nhà nước không vay tiền bên Pháp mang sang thì phần nhiều cũng bởi nhà-nước biết rằng dân ta có thể có tiền cho vay được và cũng tin rằng ta đối với nước đã có tư-cách làm dân thì tất thế nào ta cũng bỏ tiền ra giúp việc công ích.

Còn phần ta thì xem như từ hồm mở cuộc công-thái đến giờ mới có hãy hồm mà trong năm xứ đã thu được hơn ba triệu thì đủ chứng rằng dân ta đã hết lòng tin nhà-nước Bảo-hộ trong việc khai-hóa cho dân ta Đông tiến liên với ruột, đến đồng tiền mà dân ta đã chịu bỏ ra như thế thì biết rằng dân ta đã biết xu hướng về việc công-ích và đã hiểu thâu nghĩa làm dân. So với công-cuộc của các nước thì lĩnh 6 triệu đồng có là mấy, một khúc đường sắt dài 300 ki-lô-mét có vào đâu, nhưng vì một việc công-ích, công-nghĩa mà dân ta từ Bắc chí Nam đã cùng nhau gánh vác một vai như nhau, sớt sẳng một dạ, thì trong cuộc Đông-pháp công thái thử nhất này, quốc-hồn ta đã phảng-phất ít nhiều. Đáng ghi thay!

Cuộc công-thái này về phần vật-chất ích lợi những gì chẳng nói chắc ai cũng đã biết, nhưng về phần tinh thần thì sự ích lợi khôn lường được, vì thu món tiền lĩnh 6 triệu đồng này mà chóng được viên mãn thì cái lòng nhiệt-thành của ta đối với nước lại có một cái giá-trị đặc biệt và một cái ảnh hưởng sâu xa: Gần thì những nước láng-giềng ta, xa thì các nước bên Âu, Mỹ, nước nào đã vì quan nguyên Toàn-quyền Albert Sarraut gới thiệu Đông pháp ta mà biết nhân vật nước ta là thế nào, tài-năn nước ta có những gì thì hẳn cũng chú mục vào cuộc công-thái này xem ta cử chỉ ra làm sao. Nên nếu ta, người giàu góp nhiều, người nghèo góp ít, góp chẳng bao lâu mà món tiền lĩnh 6 triệu đồng được viên mãn thì trước là ta tỏ cho các nước ấy biết rằng ta chẳng phụ cái công dạy dỗ, rèn cập của nước Pháp đã dắt ta lên con đường tiến-bộ và nhờ có nước Pháp chỉ huy mọi việc ta cũng có đủ tư cách làm cho xứ Đông-pháp ta được mỗi ngày mỗi thịnh và theo đòi các nước trong cuộc tiến hóa thời nay.

Chẳng những thế, chính tại như nước Pháp bây giờ cũng còn nhiều nhà chính-trị chưa biết rõ dân Đông-pháp ta ra làm sao. Xem như ông Archimbaud là thứ-dân nghị-viên làm tờ trình Hạ-nghị-viện về việc xét những số chi thu thuộc địa, nói đến việc khai khẩn ở xứ Đông-pháp này mà ông bảo phải cần đến vốn ngoài thì ra ông không cho dân Đông-pháp ta vào đâu cả. Cho nên cuộc công-thái này mà ta xuất quyên nhiều cho chóng thành công thì cũng là một cách ta làm cho ông Archimbaud cùng những người nghĩ nhầm như ông tỉnh ngộ vậy.

Cái chính-sách của quan Toàn-quyền Maurice Long là cái chính sách cho dân ta được dần dần can dự một phần trong việc nước. Nay mới về đường lý-tài, mai sau còn nhiều việc khác nữa về việc gì ta cũng biết hết nghĩa làm dân mà đối với nước thì biết đâu sau này chẳng có một ngày ta sẽ trở nên là một quốc-gia hưng-thịnh. Đáng mong thay!

ĐOÀN-PHONG.

TIN CHÂU ĐIỆN TÍN

HAVAS

Paris, ngày 9 Mars 1922

Tại Thứ dân nghị-viện

Thứ-dân nghị-viện đã bãi bản luật định giờ mùa hạ sớm lên kể từ năm 1922

Cuộc hội-nghị Gênes

Hoa-kỳ không nhận lời đến dự cuộc hội-nghị Gênes, vì rằng cuộc hội nghị ấy có cái tính cách một cuộc hội-nghị chánh trị hơn là một cuộc hội-nghị kinh tế.

VÔ TUYẾN ĐIỆN

Bordeaux ngày 10 Mars 1922

Việc Đông-pháp

Báo Exportateur Français và nhiều báo khác nhân bình phẩm một quyển sách in giấy làm toàn bằng tre Bắc kỳ có đăng nhiều bài về công việc thí nghiệm làm giấy bằng các cây cỏ của Đông pháp tại trường học làm giấy ở Grenoble mà khen ngợi giấy ấy tốt bằng giấy Nhật-bản, dùng để in các sách đẹp.

Báo Journal có nhắc lại lời ông nghị-viên Gaudin de Vilaine bàn nhưng cõi Đông-pháp ta khác. Nay chánh-phủ Đông-pháp đặt ra cuộc công-trái, thực là tỏ lòng tin cậy người Việt-Nam vậy. Cái thế lệ cuộc có giải tiện lợi tài tình lắm, rên người bản-xứ rất là hoan nghênh, mà chắc là cuộc công thái ấy sẽ được thành công. Quan Toàn-quyền Đông-pháp mưu đồ những cuộc khai hóa cho dân lòng ta thực lấy làm vui vẻ. Ta rất mong cho trong cuộc công thái này mà sau này sẽ trở nên một công cuộc xã hội ấy, quan Toàn-quyền sẽ trù-tính mọi việc thành công.

Báo Action Française cũng khen cái tình trạng Đông-pháp ít là phát đạt thịnh vượng. Có cuộc công thái thì người bản xứ sẽ để dành được một phần trong số tiền lời trong các năm phát đạt. Báo ấy khen chánh-phủ Đông-pháp khéo nhân tài thuộc địa thịnh vượng, mà luyện tập cho người bản-xứ về đường tài-chính, và khiến cho người bản-xứ tỏ lòng sung thành với chánh-phủ, và đem tiền tài trợ vào việc mở mang đường kinh tế trong nước.

Các quan thượng-thư đã họp nghị ngày hôm thứ năm ở Paris. M. de Lasteyrie Tài chánh bộ Thượng-thư có trần thuyết tại hội đồng về việc các quan tài chánh thượng-thư của Đồng-minh tiệt quốc điều đình với nhau. Hội-đồng định rằng M. Poincaré, M. Lorent Eynac, sẽ đại-diện chánh-phủ trong lễ gắn một cái biển tại Chanhiên lăng ngày 30 Avril nầy để kỷ-niệm phi-hành-gia Guynemer Quan Rio đã trần thuyết về công việc của hội hằng hải hiện đương họp nghị tại bộ Hải-thuyền

Tại Paris

Ngày hôm thứ năm, Bỉ-hoàng-hậu đã đi thăm phần mộ Na-phá-luân, Hoàng-hậu có phá đụ các phế-binh tại Phế binh viện.

Thái tử nước Đan-mạch hiện ở Paris.

Báo Excelsior nói rằng quyển sách Đại-pháp in nhiều nhất là quyển Cyrano de Bergerac của ông Edmond Rostand. Quyển ấy in đến nghìn thứ 830. Các sách của ông Anatole France ông Pierre Loti, Henri Barbusse và ông L. Hirson in được quá ba trăm nghìn. Số sách xuất bản ở Pháp trong năm 1921 là 7.828. Số sách xuất bản về năm 1920 không được quá cái số 6.315 quyển.

Quốc trái Đại pháp: 3 %. 59 10. 4 %, 1918 64,25. — 5 %. 78 25 — 5 %. 1920 92.75 — 6 %. 1920 94.

Ai ơi muốn làm giàu,
Nên mua quốc-trái, mau!
May ra được hàng vạn,
Sung sướng mãi về sau.

Nghề nghiệp với đời người

Người ta nào phải sắc gỗ hòn đá, chẳng phải cần vận động khó nhọc, mà có thể tự nhiên sinh tồn ở trong thế-gian; người ta khác với loài chim giống muông trời vốn cho sẵn tài trí thông minh, nên mới được cái hưởng hiệu chủ-nhân ở trên mặt đất. Vậy thì đời người cần phải có nghề nghiệp mà nghề nghiệp rất có quan-thiết cho đời người. Nghề nghiệp là gì? Tức là biểu-hiệu sự lao-động suy nghĩ ngày thường của ta để loài người vậy. Dầu rằng nước đâu có sự ở trên đời này, có lẽ phải tất có lẽ trái, công lệ ở trong trường thiên-diễn như thế, không việc gì là vượt qua; nghề nghiệp cũng thế, có nghề hay cũng có nghề dở; có nghiệp nên làm cũng có nghiệp không nên làm. Thế nhưng không phải rằng vì có nghề nghiệp, được nghề báo cũng hay, nghiệp nào cũng lợi, mà người ta không cần làm nghề nghiệp gì đâu. Cần phải nhận cho tinh vậy; nhận cho tinh thì không đến nỗi bỏ nước lầm đường, mà nhận không tinh thì rồi có hại cho phẩm-giá danh-dự. Một quốc nước có trong có dự, ta không thể không uống nước, nên ta phải gạn bỏ cặn đục mà uống nước trong; các vị thuốc có độc có hại, ta không thể trong lúc có bệnh lật trong mình mà không cần đến thuốc, nên phải chịu vị hay mà bỏ vị độc. Nghề nghiệp tùy không có thể thế nào cũng là hay là lợi, nhưng ta không có thể trong đường sinh kế, mà không có nghề nghiệp vậy thì cũng nên bỏ hại theo lợi chớ sao. Bởi vì trong xã hội sinh kế phải cần có đạo-đức; sự hại, sự không nên làm tức là trái đạo-đức mà tìm sinh kế, sự lợi sự nên làm là gì? Tức là theo trong đạo đức mà tìm sinh-kế, vậy nên cần phải chọn cho tinh.

Nhân vậy mà sự không đi, lâu ngày tất sinh ra bệnh liệt; nhân nghiệp mà bỏ ăn, lâu ngày tất đến cơ cần. Ai chẳng nghề nghiệp khó chọn mà bỏ không làm ăn tay ngửa, tới rồi trước có thể lụy đến mình đến nhà, sau nữa không trọn vẹn được nhân-cách đối với nhân-quần với xã hội.

Con chim còn biết chọn cây mà làm tổ, con cá còn biết chọn nước mà nương thân, chim cá là vật nhỏ ở trong khoảng trời rộng đất dày, mà còn biết thế, người ta là giống gì, lẽ lại không bằng giống vật mà chọn lấy nghề nghiệp sao? Cũng là làm nghề nghiệp, khéo chọn thì thành người lành nghề, không khéo chọn thì mang tiếng thất nghiệp; như những kẻ sinh nhai về nghề cờ gian bạc lận, giục bị xã nguyền, một vốn bốn lời, hớp cỏ là thôi, đến có lúc được no nê lắm đó, đến có lúc được lắm bạc nhiều tiền, nhưng tiếng xấu xa như muôn nghìn năm gột rửa bao giờ cho trong? Cũng thì trí ấy, cũng lòng vốn ấy, thế mà đem ra buôn người bán xuôi, khăn đóng lập ấp làm công làm việc, chịu khó chịu thương, thì lớn ra cũng được vinh thân phì gia, bề ra cũng đã thì tiên sung túc, mà lại được thơm danh nước tiếng, vui dạ thỏa lòng, không có đeo lo đăng sau lưng, không phải gặp người mà cúi mặt, hai đàng lợi hại như thế, thì bên nào hơn? Người xưa có nói: Thợ vót tên, thợ khâu áo giáp, cũng là làm thợ mà nhân với bất nhân có khác nhiều. Vì làm sao? vì rằng: người vót tên chỉ sợ không hại người mà người khâu áo giáp chỉ sợ hại người. Câu nói ấy thật là có lẽ mà không có sai lầm chút đỉnh. Tuy nhiên kẻ vót tên, chưa chắc đã hại người, chưa chắc đã đem tay mà hại người, thì mà còn mang tiếng bất nhân để người ngoài bình phẩm, huống chi là kẻ tự mình tìa đào, tự mình đục hố, tự mình bỏ bẫy hãm hại người ta thì sao tránh cho khỏi tiếng điêungoan tàn-bạo? Vậy thì chọn nghề nghiệp chẳng đáng cần thận sao? làm nghề nghiệp chẳng đáng xem xét cho tinh tường lắm sao?

Để chọn được nghề nghiệp chánh đáng rồi, thì nhưng phải có tư-cách để làm nghề nghiệp, tư cách để làm nghề nghiệp cốt nhất là phải có nghị-lực kiên thực, chớ thấy nóng cả mà sốt sắng chẽn, nếu một lần t ất bại mà đã nản chí ngay, thì rồi chẳng làm nên việc gì cả. Con thuyền chiếc tàn-toàn thì cần có kiên tố, mới chịu nổi được sóng rập gió rền, cây lớn vững tốt, gốc rễ có sâu bền, mới chịu nổi được những tác tuyết sương bão táp, người làm nghề nghiệp có kiên thần nghị

MỚI XUẤT BẢN

BA NGƯỜI NGỰ-LÂM PHÁO-THỦ

(Lịch sử tiểu-thuyết nước Pháp)

Soạn-giả: ALEXANDRE DUMAS
Dịch giả: NGUYỄN-VĂN-VĨNH

Mỗi tập 0$ 15 — Toàn bộ 24 tập, dày bằng ba quyển.
« Thuyền-tình bể ái ». Giá bán 3$ 00
Tiền cước gởi là 0$ 35
Mua mau kẻo hết!

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

lực thì rồi mới nên được công lớn việc to. Bức Không tử không quản chi sự khó nhọc suốt đời ở nơi đường sá, nên mới làm được Đại-thánh-nhân ông Kha luận-bộ không quản chi sự nguy hiểm ở chốn bể khơi, dầu mấy lần tôn chiết mà tấm lòng tìm tân địa vẫn không dời, nên mới phát minh được ra kho bảo-tàng vô hạn của trời sinh, mà để lợi lâu dài cho cả toàn thể-giới. Những công việc sự nghiệp lớn lao, tuy người đời không phải nhất thiết ai cũng làm được. Thế nhưng lấm lòng kiên-nhẫn thì thực nên lấy làm gương. Kia như những kẻ đi học mà không đất với thời thì đốt sách, làm nghề nông mà mất mùa thì bán ruộng, đi buôn đi bán ế hàng thì đóng cửa, rồi tự cao là mình chán trò đời, một rải một may đều có số định, không cần phải lao lực tranh cạnh chi đeo cái khó vào mình, chung qui cũng chẳng ai là vượt khỏi vòng đào chú, không nghĩ đến không làm thì ai tiến đến tận nơi, rồi sau có cùng quẫn đến thân lại bảo rằng trời không tựa, rồi ra nghĩ nhâm một chút mà thành phi bỏ mất đời người. Lại như ai nay xoay mai trò, lần quần loanh quanh, nay làm nghề nầy, mai đổi làm mục-đích phương-châm khác, không biết làm nghề gì cũng phải kinh-lịch rồi mới mong có lợi ích, lâu ngày dạy kén, vững dạ là hơn, chớ không biết quyết đoán thế nào rồi đến lúc xô hỏng bỏng không, tức như ai ba lần hỏi thi đầu đã bạc.

(*Còn nữa*) BẠT-MINH.

Nầy, làm thế nào cho chóng giàu bây giờ ? — Ấy, nay mai có quốc-trái, đem tiền ra mua phiếu, mỗi phiếu có năm chục. May ra vận tấy, rút sẽ trúng hàng ngàn hàng muôn, đã vì nghĩa lại có lợi, sung sướng biết chừng nào !

Dư luận Nam-kỳ

Khăn nón một nhà

Bàn về sự dùng khăn, nón ở nước ta

Khăn nón một nhà. Tuy đã biết cái nón là một vật dùng toàn cả dân Âu-Mỹ, chẳng phải riêng của người Pháp ; song từ ngày ta tùng-chánh với Pháp thì ta chỉ biết nón ấy tức là nón của Tây. Tây là người Pháp, không còn nghi ngờ gì nữa. Trong thời-kỳ ấy chi nhằm nay, trông kỹ lại — ta cũng nên cho khăn nón là một nhà.

Là vì dân ta từ xưa, nhà quan thì có sắc-phục, triều-đình chẳng nói gì, còn trong dân thì chỉ trọng dụng cái khăn làm cái lễ giao-tiếp nhau trong nhân-quần xã-hội. Đến sau, cái chánh hóa Nhà-nước Đại-pháp cũng lan ra, nhà tân-học ta lần lần cải-trang đội nón mão áo Tây cho phương-tiện mà giao-tiếp. Coa bấy giờ, ta coi đồ Tây cũng là đẹp là phương-tiện, mà lại có cái quang-cảnh trong thời-kỳ mới mẻ, nên chi ai cũng ra cũng chuộng, thậm chí người không biết mũi học-thức Lang-sa, chưa nhiễm cái giáo-hóa Âu Mỹ cũng dùng sắc-phục Tây làm cái hiệu đẹp đẽ ; mới mẻ trong lấy có nhiều người phải mang tiếng rằng : « Văn-minh lai-căng, văn-minh mặt nạ ».

Từ lấy nhẫn nay, trông nghe lần lần đã bớt cái tiếng bài-bác lấy đi rồi. Nay đã đến cái thời-kỳ ăn mặc tự-do, lấy là cái thời kỳ chẳng còn ai chê khen gì nữa, ai dùng sao thì dùng.

Lại, cái thói quen của dân ta, tuy ngày nay là ăn mặc tự-do, mà trong lòng vẫn còn ưa cái tục cũ là bít khăn đen, mặc áo dài, mà nhứt là người ngoài Trung-Bắc. Trong Nam-kỳ tuy phần đông đã nhiễm y-phục của Tây, mà cũng phần đông người lại riêng sắm một bộ y-phục ta để phòng khi giao-tiếp nhau trong cái lễ bổn phận tế cấp mình. Có khi mặc áo dài bịt khăn đen, mà cũng có khi mặc áo dài đội nón vậy ; tuy ăn mặc thế chẳng phải toàn là y-phục Nam, nhưng coi cũng phương-tiện, là đội cái nón có thể che nắng được, hơn bịt cái khăn đen phải che dù. Đó là chỉ cho người người có cấp tóc, hoặc đội nón, hoặc bịt khăn.

Đây lại có những người không chịu cấp tóc mà lại ưa đội nón mới kỳ. Vốn biết cái nón Tây không phải như cái nón, giải nắng Tây không phải như đội giấy Tàu. Cái nón ta đội xây phía nào cũng được, đội giấy lâu mang vào chân nào cũng xong, chi như cái nón Tây, đội giấy Tây chẳng phải vậy — hễ phía nào ở trước thì trước, mà sau thì sau, chân nào thì mang chân nấy, là vì người chế cái nón, chẳng phải vì một sự che nắng mà thôi, mà cũng phải chịu theo cái đầu trước sau cho vừa vặn, không còn gay trở gì nữa, đội giấy cũng vậy. Song phải biết rằng người ta chế cái nón, là chế cho người đầu tóc đã cấp tóc mà đội nón, bị chồng lên lật xuống, thì mình không nên trách thợ làm nón không sành nghề.

Theo ý tôi tưởng, đương-kiêm dân-ông nước ta, thôi, không cần phải để cái đầu tóc mà chi cho nực nội, cho mất công chải gỡ và một lần gội là một lần khó hết sức, thoảng cáp đi rồi, rồi muốn khăn nón một nhà cũng là phương tiện, xem cũng được ; cái đầu tóc không đủ làm kỷ niệm cho nước nhà được, mà người cũng không đủ gọi là quốc-túy gì. Ta nay đã nhiễm chánh-hóa của nhà-nước Đại-pháp đã nhiều rồi, con châu ta từ đây chẳng còn đi con đường nào rực rỡ hơn là con đường đây nữa, vậy ta cũng nên tùy thời tùy tiện mà cấp phứt cái đầu tóc đi cho thành cái thời-đại khăn nón một nhà.

Vẫn còn một hạng người ăn mặc coi ra còn chưa thích hợp vào đâu. Trong Nam-kỳ có nhiều người, chân đi giầy cà-ra-boách, mặc quần nhiễu châu-xá, mặc áo u-ce, đội nón, mà trên đầu cũng còn cái đầu tóc tân-thời đã bịt khăn đen ; ở mấy cái châu-thành, người thế ấy trông ra nhiều hơn hết ; lại thường nay thà phế hoặc trong quán, hoặc ngoài đường, trưởng người dị-quốc trông vào, không biết người nước nào mà nhận chắc. Thật là một cách ăn mặc vô vị quá. Nếu ta vốn biết sự ăn mặc là một điều có quan hệ đến nhân tâm, phong-hóa, thì ta tưa sớm cải cách thế nào cho không thái-quá bất-cập, cho khỏi ra vào cái liếng văn-minh mặt nạ, trước đó lê-may mắn cho phong tục ta nhiều.

Rốt cuộc sự ăn mặc của ta đang ở trong cái thời-kỳ « chê bai » nầy, tưởng dân-ông nen bớt tóc là phương tiện làm. Dầu đội nón, đầu bịt khăn, tùy thích, trông ra cũng đẹp, mà lại khỏi trái với phép vệ-sanh bây giờ. Tưởng ai cũng biết rằng trong thân-thể người ta quí trọng hơn hết là cái đầu. Cái đầu là chỗ để chứa cả cái máy tư-tưởng, cái kho tri-thức của con người, ta nên hằng ngày điều-dưỡng lấy cái đầu, không cho việc gì can-phạm làm khó khăn đến cái đầu phải để cho cái đầu được tinh-khiết, được tho-thới, mà suy nghĩ cho rộng thêm cái tư-tưởng hoài hoài. Cái đầu tóc và tóc của ta, thường che lấp trên đầu, làm bực bội cho cái đầu tinh-thần vì ấy mà không được khoái-sảng ; số tóc trên đầu thường ít ra cũng từ bốn trọng sắp lên, hầu một cân nhẫn xuống, không kể những người tóc ít quá hay nhiều quá. Lấy đấy mà suy, thì tóc của ta lấy làm bỏ buộc cho cái não bộ ta là đường nào ? Ta chẳng cần phải luận đến việc cấp tóc là đẹp theo cái thời-buổi văn-minh nầy, ta chỉ lấy phép vệ sinh mà luận, thì cái đầu tóc ta chẳng nên để làm cái kỷ niệm mà có hại đến phần tư-tưởng và tri thức của ta ở trên não bộ là một chỗ tối cần tối-yếu trong thân thể ta. Xin biết cho

L. T. T. V. Trương-văn-Trọc.

Cuộc công-thái Đông-pháp

Tại Cao-mên

Sự kết quả của xứ Cao mên trong ngày thứ tư :

Số trái phiếu đã bán . . .	377
Số tiền thu được	18.850 $
Số tiền thu được trước .	114 200
Số tiền tổng-cộng trong bốn ngày	133.050
Số tiền thu được trước lắm	2691 ph.
Ngày thứ năm :	
Số trái phiếu đã bán . . .	620
Số tiền đã thu được . . .	126.000 p.
Số tiền đã thu trước . . .	133.050
Số tổng-cộng cả 5 ngày.	159.050
Số tiền trước lắm	3.181 ph.

Tại Nam-kỳ

Sự kết quả của xứ Nam-kỳ trong ngày thứ năm là :

Số người mua trái phiếu	2 150
Số trái-phiếu đã bán.	5.574
Số tiền thu được.....	278.700 p.
Số tiền thu trước.....	1.443.550
Số tổng cộng cả 5 ngày	1.722.050

Tại Ai lao

Sự kết quả của xứ Ai-lao trong ngày thứ năm.

Số tiền thu được. . . .	750p.
Số tiền thu được trước.	24.350 p.
Số tổng cộng trong năm ngày là.	25.100 p.

Cả thảy 263 người mua trái phiếu.

Tại Trung-kỳ

Sự kết quả của xứ Trung-kỳ trong ngày thứ sáu.

Số người mua trái-phiếu .	894
Số trái-phiếu đã bán. . .	1.237
Số tiền thu được. . .	61.490
Số cộng trong 5 ngày là :	
Số người mua trái phiếu.	6.149
Số trái-phiếu đã bán . .	12 620
Số tổng cộng trong 6 ngày là :	
Số người mua trái-phiếu .	7.043
Số trái phiếu đã bán. .	13.757
Số tiền tổng cộng. . .	637.550

Tại Quảng-châu-loan

Số kết quả trong ngày thứ sáu.	
Số người mua trái phiếu. .	1
Số trái phiếu đã bán . . .	1
Số tiền thu được. . . .	50
Các số trong 5 ngày trước là :	
Số người mua trái phiếu.	34
Số trái phiếu đã bán . .	153
Số tiền thu được. . .	7650
Số tổng cộng trong 6 ngày :	
Số người mua trái phiếu.	35
Số trái phiếu đã bán . . .	154
Số tiền đã thu được . .	7700 p

Đông Pháp ngân hàng có bá cáo rằng chi-nhánh tại Bangkok đã thu được 1 800 đồng

Tại Bắc-kỳ

Sự kết quả của Bắc-kỳ trong ngày 10 Mars được là. . . . 198.750 p.
Số tiền thu được trước 823 100 p.
Tổng cộng là. . . . 1.022 200 p.

Số tổng cộng của Đông-Pháp đến ngày hôm nay ở Hanoi đã biết được là 8 triệu 62 vạn, 8 nghìn 750 đồng.

VIỆC HANOI

Giá thịt. — Kể từ ngày 11 Mars nầy, giá bục ở kho Nhà-nước định là 5 f. 86.

Tại phủ Toàn-quyền. — Quan Toàn-quyền Maurice Long chừng đến cuối tháng nầy thì sẽ ở Saigon đi đường thủy ra Bắc. Ngài ở đây độ mười ngày để bàn giao cho quan quyền Toàn-quyền thay ngài rồi mới về qui-quốc. Quan quyền Toàn quyền có lẽ là quan Phó Toàn-quyền Robin. Quan cai-trị Châtel chánh văn phòng cùng về qui quốc với ngài, còn quan phó văn phòng André thì ở lại bên nầy.

Vua Sisavang Vong đã tới Lào. Quốc-vương xứ Luang Prabang đã tới Vientiane ngày 18 février hồi 16 giờ, ngài cùng với quan cai-trị Thibault là ủy-viên của chính phủ đi tàu *Argus* từ Thakhek tới nơi.

Hội đồng đề hình. — Đến ngày thứ ba sau nầy thì các quan Hội-đồng đề hình sẽ lên Lạng-sơn để xét mấy việc đã xảy tại tỉnh ấy ngày năm ngoái.

Tòa án Đại-hình. — Đến thứ hai 13 Mars vào hồi 8 giờ sáng tòa án Đại-hình bắt đầu họp để xét việc tên Lương-Kay người Tàu và tên Nguyễn-thị-Nghiêm bán hàng cám đêm ngủ tại ở Haiphong can về việc lưu thông giấy bạc giả ở cõi Đông-Pháp.

Các đội thông-ngôn. — Đến ngày 27 Mars 1922 tại phủ Thống-sứ Bắc-kỳ sẽ có kỳ thi theo như nghị-định ngày 5 Novembre 1920, mở riêng cho các đội thông-ngôn tỉnh ngoài cùng Saigon trong khi chiến-tranh. Các viên đội thông-ngôn được ưng thi là :

MM. Vũ-văn-Kiểm, đội bổn thông ngôn
Ng-đình-Chinh, Đội thông ngôn
Trương-văn-Phúc, do
Nguyễn-văn-Ý, do
Đặng-huy-Lợi, do
Lê-đình-Can tức Kan, Đội bổn (thông ngôn
Ng-ngọc Khuê, Đội thông ngôn

Thi thông ngôn lính lập đi Saigon. — Sở Binh-lương nay cần dùng đến 15 người thông ngôn lính tập đi Saigon. Ai muốn xin bổ những chức ấy thì trước ngày 20 Mars nầy phải gửi đến quan võ quí đạo sông-binh Officier commandant la section des C. O. A ở Hanoi các giấy sau nầy :

1o Giấy khai căn cước và kiểm bạnh ;

2o Các giấy chứng chỉ ở nhà trường hoặc các nhà công thương phải có ;

3o Một cái đơn xin khai tên tuổi, học lực và những nơi mình đã làm trước.

Cuộc thi về các tem mới. — Trong sở bảo ngày hôm qua, bản quan đã nói rằng mới xứ trong cõi Đông-Pháp có mở ra một cuộc thi về năm thứ tem mới. Nay xin nói thêm rằng mỗi thứ tem sẽ số tiền thưởng định là 300 đồng như vậy mỗi xứ thưởng tất cả là 1500 đồng.

Kỳ thi ấy mở từ ngày 1er Avril và định đến 1er Juillet 1922 là hết hạn. Vậy các nhà họa-công ta ai nghề được kiểu gì hợp với tinh thế, với phong cảnh trong xứ thì nên kíp về đi. Tem mỗi xứ phải về theo kiểu nào, thì trong *Quan-báo* (journal officiel) ngày 8 Mars 1922 đã nói tỉnh tường cả.

Ai có giấy quốc-trái cứ mang lại Hoàng-xuân-Lan là chủ Fonderie Tonkinoise, ở phố hàng Quạt, số 39 Hanoi, mà bán ; NAY TRẢ GIÁ CAO mua bán phân-minh. 3146

Trường học đấu kiểm. — Hội Khai-trí-tiến-đức có lời công cáo rằng bắn hội sắp mở tại hội-quán ở phố hàng Trống Hanoi, một chỗ công trường tập đánh kiếm, có thầy giáo Pháp đến dạy, vậy ai muốn vào tập thì vô luận là có chân hội hay không, mỗi tháng chỉ phải giả học phí độ chừng 1 p. Xin cứ gửi giấy kẻ rõ họ tên và chỗ ở cho bản trường ủy-viên là M. Nguyễn-văn-Tâm, thanh-tá ở phủ Toàn-quyền.

Khai-trí-tiến-đức.

BÁN một cái xe auto hiệu « MOBILETTE » 14 H.P., hai cỗ ở ngồi. Xe còn mới nguyên, máy thật tốt, lốp mới. Xức xe chạy nỗi 80 km. một giờ.

Ai muốn mua xin viết thơ cho : M. Méhouas, Receveur des Douanes à Sontay. 3130

Ngạch Thương-chính. — Các viên chức thuộc sở Thương-chính Đông-pháp có tên sau nầy, đều mông thăng thưởng.

Thưởng từng bật phẩm bá-hộ (8.2)
M. Lê-văn-Chách.

Thưởng tăng bật phẩm văn giai (8 2)
MM. Đỗ-văn-Tiến ; Phong-Tsa-Cao dit Xu văn-Cun ; Vũ-đình-Phong.

Thưởng tăng bật phẩm đội trưởng 8.2
MM. Phạm-văn-Qui ; Ng.-văn-Tuai, Ngô-vi-Tong, Trần-quang-Biên, Phạm-văn-Tri, Ng. văn-Hoa, Vũ-văn-Kiêm, Đỗ-văn-Giản, Lan-đình-Quyên, Trương-văn-Mộng, Ngô-văn-Vi Ng.-văn-Ca Ng.-văn Lợi, Ng.-văn-Uôm, Trần-Hanh, Phùng-văn-Tiêm, Cao-v Hiền, Phạm-văn-Phung, Đinh-văn-Knong, Chu-văn-Thung, Trần-văn-Nhuận, Bùi-văn-Tao, Đào-văn-Hiên, Tạ-Nguyên. Ng.-văn-Ta, Trần văn-Ôn, Đỗ-văn-Loan, Ng.-văn-Iạo, Ng-trong-Nuy, Phạm-văn-Chuyên, Phạm-văn-Sang.

Đặc cách thưởng hàm. — M. Phạm-xuân-Phương quản làng Đông-động (thôn Đông-các) tổng Đông-động, phủ Thái-ninh, tỉnh Thái bình, ngụ tại Hanoi, nay được đặc cách thưởng Hàn-lâm viện đãi chiếu vì đã giúp Nhà-nước được nhiều việc và đã có công trong cuộc công-chiến Đông-pháp năm 1922. Ông Phạm-xuân-Phương được thưởng như vậy thật là đích-đáng.

Thưởng hàm tri-huyện. — M. Ng.-hữu Nghi, hàn lâm viện điển tịch (8.1) mông đặc cách thưởng hàm tri-huyện.

Mông thưởng về việc công-thất. — Nhưng người có tên sau nầy, đều mông thưởng hàm về dịp công-thất năm 1922.

Tùng cửu phẩm bá hộ :

MM. Đào-văn-Ấp, Tô-văn-Sách, Trần-kim-Diệp, Lê văn-Ho, Đang-v.-Khanh, Bùi-văn-Nhuận. Ng. ngọc-Hy, Hoàng xuân-Huyên, Ng.-quỳnh Cư, Nguyễn ngọc-Liên, Phạm-huy-Lợp, Vũ văn-Huân.

Hàn lâm viện điển tịch : M. Vũ-văn Chiêu.

Hàn lâm viện cung phụng : M. Đỗ văn-Diên.

Tùng cửu phẩm văn giai : MM. Ng-văn-Hương Ng.-gia-Khanh, Phạm-văn-Cư.

Hàn lâm viện đãi-chiếu : M Ng như-Minh.

Lời cảm ơn. — Thưa các cụ, các ông, các bà, có lòng chiếu cố đến thăm viếng và đưa đám một-nhân tôi hôm mồng 10 tháng hai nầy, là ngày mồng tám tháng ba tây vừa rồi. Trong khi bối rối ấy, có điều gì lỗi lạch, xin liệt-vị tha thứ cho, hoặc sau nầy còn điều khuyết điểm gì không nghĩ tới cũng xin liệt vị độ lượng cho.

Quan-phu : Chu-xuân-Bân
Ai-tử Chu-đám-Anh
Chu-xuân-Đài
Ai-nữ Chu-thị-Cơ
Cao thị Ngọ
Đồng gia bái tạ
22, Phố hàng Dầu, 22

Bắn ba phát súng lục vào vợ. — Có tin rằng một viên thương-chánh người Pháp ở Tuyên-quang vì việc giận dữ mà lấy súng lục bắn vào vợ ba phát. Người chồng đã bị tổng giam ngay rồi. Đến cuối việc nầy thế nào chưa rõ. Chắc rằng trong một phiên án đại-hình sau ta sẽ biết sự thực.

VIỆC BẮC-KỲ

HÀ-ĐÔNG

Nhà hộ-sinh mới. — Nhà Hộ-sinh mới làng Xuân-tảo làm theo kiểu mẫu của quan tỉnh Hà-đông phát về, nay đã hoàn-thành. Cái kiểu-mẫu nầy rất đẹp và hợp cách vệ-sinh, so với nhà Hộ-sinh làng Phương-trung và làng Dương-liễu thì có phần sáng-khải hơn. Cạnh nhà Hộ-sinh lại có làm thêm một tòa nhà cho cô đỡ ở, trông cũng tráng lệ. Dân làng đã làm giấy trình với quan tỉnh để xin cô đỡ và các đồ đạc về việc hộ-sinh, chắc chẳng bao lâu sẽ có cô đỡ bổ về.

(*Xem trang thứ ba, cột thứ hai*).

N° 39

TRÀ-HOA-NỮ

(*La Dame aux Camélias*)

Trước-giả ALEXANDRE DUMAS FILS

Dịch giả : Nguyễn-Mẫn

Nàng quay lại nói với *Bay-đăng* giọng rất cảm động :

— Thôi, chị về kể lại cái cảnh này cho công-tước nghe và chị nói thêm cho rằng chúng tôi không cần đến lắm.

Tự nhiên hôm ấy, không còn nghe nói đến công-tước, *Các-nương* không phải là ả làng chơi tôi quen biết khi xưa nữa. Nàng cố giữ gìn không để thổ lộ ra một tí gì có thể nhắc lại cái cách ăn chơi trong lúc tôi mới gặp nàng. Tôi chưa thấy người vợ nào, người em gái nào mà yêu qui, chiều chuộng chồng hay là anh được như nàng yêu qui chiều chuộng tôi vậy. Bao nhiêu những cảm-giác, những tình tình gì con người đau yếu ấy cũng có thể có được hết. Nàng đã bỏ cả những thói xấu, lẫn các chị em, cả cách ăn nói buông tuồng, lẫn cái tính ăn tiêu hoang phí thuở xưa. Khi người ta trông thấy tôi với nàng ở trong nhà đất nhau ra, rạo chơi trên một chiếc thuyền nhỏ rất xinh đẹp tôi mới mua thì ai trông thấy người đàn-bà mặc áo trắng ấy, đầu đội một cái nón rơm rộng, trên tay chỉ vắt cái khăn quàng bằng lụa để che cho khỏi hơi nước lạnh lùng, cũng không dám ngờ là à *Các-nương*, bốn tháng trời về trước còn đang nổi tiếng là bậc ăn chơi xa-xỉ và có lắm chuyện nghịch đời.

Toan ôi ! Chúng tôi đã vội hưởng cái sung sướng quá, hình như chúng tôi đã đoán ra rằng chẳng hưởng được bao lâu. Trong hai tháng trời, nàng với tôi không ai thèm về đến *Ba-lê*. Chẳng có ai đến thăm hỏi chúng tôi, chỉ trừ ra có mụ *Bay-đăng* và nàng *Day-lg*, là người tôi đã nói chuyện với bác, về sau *Các-nương* đã lại cho nàng câu chuyện thảm thiết tôi còn để đây kia.

Tôi thường ngồi dưới chân người yêu của tôi từ sáng đến chiều. Hai đứa mở cửa sổ trông ra vườn, mà nhìn tiết hạ hớn hở rọi xuống, làm cho những bông hoa xòe cánh, hoặc ngồi dưới bóng mát mà hỏ hấp với nhau cái cuộc đời chân thật, cả tối lẫn *Các-nương* tự xưa chưa ai được biết bao giờ. Nàng thấy sự gì cũng ngạc-nhiên như đứa trẻ con ngày đại. Có lắm hôm nàng chạy ngoài vườn đuổi theo chuồn-chuồn bướm bướm, như một đứa con gái mới lên mười tuổi. Con người trăng hoa ấy, cứ kể tiền mua những bó hoa vào mình nàng cũng đã làm nên vui vẻ cho cả một nhà, vậy mà có lắm khi nàng ngồi bàng giờ trên bệ cỏ, xem xét ngắm nghía một cánh hoa nhỏ trùng-danh với nàng. Thời đó nàng hay đọc sách *Mai-nương Lệ cốt* nhất. Nhiều lần tôi thấy nàng chưa nghĩa quyển sách ấy, nàng vẫn nói với tôi rằng một người đàn bà đã biết yêu thì không thể nào làm như *Mai-nương* được.

Hai ba lần công tước viết thư cho *Các-nương*. Nàng nhận được chữ, lại đưa thư cho tôi mà không đọc. Một đôi khi, những lời-lẽ trong thư công làm cho tôi phải sa nước mắt. Công-tước đã ngỏ không cho *Các-nương* tiền mà bắt được nàng phải quay lại với mình ; nhưng khi lão đã thấy cái cách ấy không có ích gì thì lão không thể làm như thế mãi được ; lão mới viết thư cho *Các-nương*, xin phép nàng cho đi lại như xưa, dù phải thỉ nào lão cũng xin chịu. Tôi đọc những thư ấy giọt giữ rất ăn cần ấy, rồi tôi xé đi ; tôi không nói với *Các-nương* trong thư có những gì, tôi tuy thấy sự đau đớn của ông cụ ấy mà có chút thương tâm, nhưng tôi cũng không khuyên nàng nên cho lão thấy mặt nữa. Tôi e rằng nàng thấy tôi khuyên điều ấy lại ngờ tôi muốn cho công tước đi lại như xưa. là vì tôi lại muốn bắt lão phải cáng-đáng việc nhà. Tôi chỉ sợ nhất là nàng nghĩ rằng : nàng yêu tôi mà có xấy ra những sự gì, tôi cũng có thể không cho cái cuộc đời nàng có chút trách-nhiệm gì vào đó cả. Sau thành ra công-tước không thấy trả lời, cũng thôi viết thư. *Các-nương* với tôi lại cứ ăn ở với nhau, không còn lo nghĩ gì đến hậu nhựt.

CHƯƠNG THỨ XVIII

Thuật lại cái cuộc đời mới của chúng tôi này cho thật cặn kẽ, tôi lấy làm rất khó. Đó là những trò trẻ nực cười, chúng tôi lấy làm thú vị, mà kể lại cho người khác nghe thì thật là những chuyện vô nghĩa lý. Hẳn bác đã biết yêu một người đàn bà là thế nào rồi, bác đã biết ngày đêm vấn tắt thế nào, mà trong lúc ái-ân ta thường biếng nhác mà chờ cho qua đến hôm sau. Hẳn bác cũng chẳng lạ gì cái sự ruột gan lẻ lấp, muốn sự trên trần đều ủ-ấp, chỉ hồi một mối ái-tình hăng hái, đậm nồng của hai người hết lòng yêu mến, tin cẩn lẫn nhau. Bất cứ vật gì, đã không phải người yêu của mình thì dường như một của thừa trong vũ-trụ.

Ta lại tiếc vì đã đem chất lòng sẻ với những người ta biết trước, mà trong lúc ta cầm tay người yêu, ta không thể nghĩ được rằng sau nầy ta còn có thể cầm được cái tay nào khác. Trí não không còn hoạt-động, không còn nhớ đến những sự đã qua, nghĩa là không còn có cái gì có thể làm cho tri-não ta khỏi nghĩ được đến cái sự người ta đem hiến cho mình luôn luôn mãi. Mỗi ngày ta lại thấy người yêu có một cái duyên mới, một cái thú ta chưa được biết tự xưa. Sự sinh hoạt chỉ là một sự thêm muốn vô-cùng tận mà lại được thỏa mãn luôn luôn. Linh-hồn chỉ là một vị nữ-có gìn giữ cho cái lửa thiêng-liêng của ái-tình được nồng nàn mãi mãi.

Thường khi tối đến, chúng tôi ra ngồi trong cái rừng con con để cấp cả nhà. Chúng tôi ngồi đó lặng nghe những tiếng êm ái buổi chiều, mà cùng mong đến cái giờ được ôm ấp lấy nhau cho tới sáng. Lại có khi chúng tôi nằm suốt cả ngày, không buồn để cho ánh mặt trời rọi được vào trong phòng ngủ. Những màn cửa che kín mít ; trong một hồi lâu, cuộc trần thế ở ngoài chúng tôi coi như không có. Chỉ một mình *Nanh* được phép mở cửa, nhưng chỉ để mang đồ ăn vào cho chúng tôi. Chúng tôi ăn cũng không buồn ngồi dậy, trong lúc ăn lại thường cuối cợt nô đùa. Thế rồi chúng tôi ngủ trong giấy lát, vì hai đứa cùng chêm đầm trong bể ái, chẳng khác nào như hai tay giỏi lặn chỉ chịu nhô lên trên mặt nước để lấy hơi cho khỏi ngạt. Tuy vậy, có lắm lúc tôi thấy *Các-nương* buồn bã, mà nhiều khi tôi lại thấy nàng giọt lụy nhỏ sa. Tôi hỏi nàng vì đâu mà sầu thảm thì nàng trả lời rằng :

— Mình ơi, mối ái-tình của đôi ta chẳng phải tầm thường. Mình yên tôi như thế xưa kia tôi chưa biết đến một ai. Tôi chỉ lo sau nầy mình hối lại vì trót qua yêu tôi, mà lại cho cái cuộc đi vắng của tôi là một điều tội lỗi, rồi mình lại đem dầy tôi vào cái nơi mình đã ra tay cứu vớt tôi ra. Mình nên nghĩ cho rằng bây giờ tôi đã nẫm nhỉ đời khác hẳn khi xưa, tôi lại phải như xưa thì tôi chết mất. Mình ơi, mình nói với tôi rằng không bao giờ mình bỏ tôi nữa nhé.

— Tôi thề với mình !

Nàng nghe tôi nói vậy thì nhìn vào tận mắt tôi, dường như để xem lời thề của tôi có chân thật hay chăng, rồi nàng nhảy vào lòng tôi, ôm đầu vào ngực tôi mà nói nhỏ với tôi rằng :

— Thề là mình chưa biết tôi yêu mình đến thế nào !

(*Còn nữa*).

NAM-BẢO 南

16, Phố hàng Đào, Hanoi

Bảo-hiểm làm đồ vàng mạ đủ các kiểu, trông rất nhã-nhặn, hợp thời-nghi.

Đủ vàng diệp «Vĩnh-thịnh-Long» in giấy đẹp thế-nghĩa, kim tiền và kim khánh (kiểu Kinh và kiểu Bắc.)

Làm các thứ mặt-đề thợ cẩn làm nhẫn.

Nhận giờ cũng làm vàng đồng tuổi, đồng cân và đúng tuổi bạc nén.

Nhận hàn chão-chân, cốt lấy sự tin-cẩn làm gốc.

Nhận gửi cũng có nhiều tay thợ thực giỏi để làm hàng kiểu cần qui-khách muốn đặt kiểu riêng.

Bảo-hiểm mới có lịch 1922 ở Pháp gửi sang để tặng các qui-khách đến mua hàng.

2043

PHÒNG - THĂM - BỆNH

CỦA QUAN

Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET

Thường-trú thầy thuốc Bắc-kỳ hội-viên.

Nguyên chuyên về ngoại-khoa tại bệnh viện Tenis, Fes, Rabat, Casablanca Port-Said Ai cập Huế

Ngoại khoa, bộ-sinh, chữa mắt và các thứ bệnh lận bệnh giang mai

Phòng thăm bệnh tại ĐƯỜNG GIA-LONG, 32.

KHÁM BỆNH : Giá 3 đồng một lần

3018.

HỠI KẺ PHẢI ĐAU

Này hỡi các người Nam Việt phải đau ngực, phải ngộ ngạt, phải đau khi quan mà đã chữa thuốc không phải dứng, hoặc là đã không chữa chết sao cả, này hỡi những người phải đau khí quản đã kinh niên, hoặc phải đau ở phổi ; này hỡi các người phải những tạo, nay tôi khuyên các người nên chữa ngay đi.

Bệnh đau phổi, trước kia tôi đã bảo là một bệnh ghê gớm, vì bệnh ấy là một bệnh truyền tế nhược tồn. Nghĩa là ai có bệnh ấy thì truyền cho con cái, truyền cho cả một đời người sau nầy không sống được bao nhiêu và phần nhiều không sinh đẻ được.

Lời tôi nói đây quan trọng thế nào các người có hiểu không ? Nếu cả bệnh mà không chữa đi, thì trong 50 năm, hoặc 100 năm nữa giống Nam-Việt tiêu diệt mất, vì người có bệnh lao thì sinh ra những con sài phần nhiều không sống được. Người có bệnh lao mà có thể sinh con để cái được, thì chỉ sinh con cái yếu ớt, gầy mòn thôi.

Hỡi người Nam Việt, nếu các người không muốn giống Nam Việt hao mòn đi, nếu các người không muốn giống Nam-Việt tiêu diệt đi, thì chữa bệnh đi một được.

Vậy cứ viết thư cho hiệu Bác-chế MONTÈS số 84 Paul Bert Hanoi mà hỏi mua một lọ BRONCHOSERUM giá là 9 hào. Sáng và chiều trước khi ăn cơm, thì uống một thìa xếp, uống một lọ, thì ít lấy khỏe mạnh và bớt đau.

BRONCHOSERUM

Một lọ. . . . 0$90

Rượu Tonique Yonkinols vừa bổ, vừa ngon

Giá một chai là . . . . . 2$25

DẦU GAN CÁ THU

Một lít. 12f.00

Bộ từ 1$90 đến 2$00 (tùy theo giá ba khu Nhà-nước lên xuống)

Thuốc chữa bệnh hen rất thần hiệu

(SIROP N)

Một chai. . . . 1$60

Thuốc viên bổ huyết « Pilules Pinck »

Một lọ. 4f.45

Bộ 0$70 đến 0$80

Sáu lọ. 24f.50

Bộ 3$90 đến 4$00

Thuốc nước bổ huyết « LE PEPTO KOLA ROBIN »

Một lọ 11f.50

Bộ 1$70 đến 1$80

LE SIROP D'HÉMOGLOBINE BYLA

Thuốc (máu-bổ, bổ huyết

Một lọ 11f.40

Bộ 1$80 đến 1$90

CACHETS ANTIGRIPPES

Trị bệnh sốt dịch : như bệnh grippe bệnh cảm, về mùa hay thường hay hại người hết là bệnh grippe, nhiều người phải chết trong vài ngày thì chết.

Ai có người phải bệnh ấy nên đến bản-hiệu lĩnh 3 viên thuốc antigrippes. Thuốc này rất thần hiệu để cứu vớ số người ai cũng biết tiếng.

Giá bán mỗi viên một hào.

Cách dùng : cách 3 giờ đồng-hồ uống một viên rồi uống nước rõ nóng, đắp chăn cho ra mồ hôi. Hễ càng ra được nhiều mồ hôi càng mau khỏi, nếu muốn cho chóng ra mồ hôi thì uống rõ nhiều nước nóng và 3 người cho nóng đun thì chỉ trong 24 giờ là khỏi.

Báo chế MONTÈS, 84, phố Paul-Bert, Hanoi

Dân làng này mới cải-lương mấy năm nay mà đã làm được nhiều việc công-ích, một là bởi làng có nhiều công-điền, chóng thu được nhiều tiền công-quĩ ; hai là bởi hội-đồng cải-lương trong làng có nhiều người đã hiểu nghĩa-vụ, biết nhiệt tâm về việc cải-lương. Kỳ xuân-thu đám-án vừa rồi, Nhà nước đã thưởng phẩm hàm cho viên nghị-trưởng làng ấy là M. Đỗ-đình-Diên, viên chánh-tổng là M. Nguyễn-tạo-Vỹ và lý-trưởng là M. Đỗ-thiên-Xuân, thật là xứng đáng.

Nghe đâu làng ấy lại đang trù tính để sắp xin phép quan-trên lập một học đường mới nữa. Nếu vậy, chẳng những đáng mừng cho làng Xuân-lão mà thôi, lại đáng mừng cả cho cuộc cải-lương nữa. Những làng nào chưa cải-lương, nên trông đấy mà bắt chước.

VĨNH-YÊN

Ngạch thư-ký. — M. Ng-đình-Lâm, thư ký tại tòa Sứ Vĩnh-yên, nay bổ làm lục sự tại tòa Án độ nhị cấp tỉnh ấy.

M. Ng-v-Tấn, lục-sự tại tòa Án độ nhị cấp ở Vĩnh-yên nay lại về nhận chức thư-ký như cũ.

SƠN-TÂY

Trộm hay là cướp — Tối hôm mồng sáu ta vừa rồi, ở làng Đa-phúc, tổng Lật-sài, phủ Quốc-oai, tỉnh Sơn tây có xảy ra một chuyện lạ thay :

Tối hôm ấy, không biết vui mừng gì mà ở đình làng lấy chèo hát vui thay, mãi vào khoảng nửa đêm mới thôi ; khi thôi hát được độ một lúc thì thấy trong xóm chợ kia ồn ồn lên : số là có một bọn côn đồ vào xóm ấy, đình ẩn trộm hay ẩn cướp thì không biết. Chúng đi ở ngoài đồng qua ao mà vào. Khi chúng vào đến xóm ấy, thì trong xóm có một người đàn ông thấy động ra, thì bị chúng đánh phải vào vai thương cũng đau. người ấy mới hô hoán lên, chúng không thể vào được, tìm đường tháo thân. Bấy giờ người bị thương mới đi trình chánh phó tổng ; các thầy chánh phó bấy giờ mới đi khám xét, thì thấy các cổng ra ngoài đồng bỏ cả chông gai, mà lối đi ra qua ao và ruộng lúa lại thấy cả tàn đuốc của chúng bỏ, các thầy chánh phó thấy thế đi trình quan phụ mẫu. Hôm sau quan phụ mẫu cũng lên xem xét, nhưng chưa rõ quan truyền dạy thế nào, Một người làng lại cảo.

PHÚ-THỌ

Án mạng. — Tòa án tỉnh Phú thọ sáng hôm nay đã bắt hỏi ba tên thủ-phạm là Ngữi, Ong, Ngôn quán tại Hà-đông về việc tranh nhau mua lá gồi ở tại chợ Châu-đại phủ Đoan, chúng nó đánh nhau với tên Quĩ cùng người buôn nón làng nó, tên Quĩ phải trọng thương được hơn 10 ngày thì chết tại phủ Đoan hùng. Hiện hôm ấy quan phủ sở tại đã khám nghiệm rồi cho chôn. Còn ba tên thủ phạm thì đã nhận tại tòa Án rằng có đánh nhau với tên Quĩ được hơn 10 ngày không biết tại làm sao mà chết, Vậy quan hỏi cung xong rồi đem tống cả ba tên vào để lao.

NAM-ĐỊNH

Thuyên-chuyển trong ngạch hỏa-xa. — M. Ng v Tịch, thư-ký hạng ba tòng sự tại Nam định đổi về Hanoi thay M. Ng-v-Tiến đổi đi nơi khác.

M. Ng-v-Tiến thư-ký hạng nhì tòng-sự tại Hanoi đổi đi Nam-định thay M. Ng-v-Tịch, đổi đi nơi khác

Đá bóng thi. — Đến chủ-nhật 12 Mars này hồi 16 giờ, ở miếng đất sau trại khố đỏ sẽ có cuộc đá bóng thi của *Equipe Mixte du 4e Tonkinois* và *Equipe Militaire du 9e Colonial*.

Hôm ấy có cả phường nhạc binh ra giúp cho trong sự thể.

PHÚ-LÝ

Bán hoãng mà lại tìm phải người. — Hôm mới rồi đây, ở Chi-nê có một bọn đi săn, đóng đến vài ba mươi người. Khi tới rốc Bòng-bong, thì gặp một con hoẵng, các người đi săn bèn bỏ vây từ phía, khi thấy hoẵng thập thò trong bụi, thì một người cầm súng vội vàng bắn ngay, không dè bèn kia bụi cũng có người đứng, nên chi phát đạn bắn chết con hoẵng song lại trúng phải cả người. Người bị lọc đạn cũng chết theo ngay con hoẵng lúc bấy giờ.

Rượu lậu. — Bữa trước đây, quan huyện Thanh-liêm đã đến khám một nhà kia ở xã Đại-vượng bắt được bốn hũ rượu lậu. Nhà sự-chủ cùng đồ tang vật đã giải cả về bản tỉnh để nghị phạt.

VIỆC KINH-ĐÔ

Nước mắm nỏ. — Một người ôm một cái mẹn đang đi giữa đường thình lình nghe bên bông nổ một tiếng « rầm » giật mình, thất sắc không biết việc gì đang khi khiếp sợ, liền thấy trong cái mẹn ôm một bên hông nước mắm chảy xuống rong-rỏng. Liền đề mẹn xuống, mở ra thời thấy chai nước mắm vỡ tan tành và nước mắm thời chảy ráo

Nguyên người ấy vào thăm chị trong Nam mô, nhà chị có nước mắm ngon mới lọc ra, liền cho em một chai. Người em bèn nhét nút thật chặt, cuốn vào trong cái mẹn, lên xe lửa ra Ruế, gặp khi trời nắng, chai nước mắm gói trong cái mẹn lại bị cặp vào bông cho nên nhiệt khí bốc lên đến nỗi phải nổ tan tành cái chai, mà chảy mất hết cả.

Đề mất chai nước mắm ngon, lại phải mất công giải mẹn, mới biết là không hiểu cách trí học cũng là một sự hại.

Có dâu xưa. — Chuyện xe sớm hôm nọ ở Hàn ra Huế thấy có tám chín người vừa đàn bà vừa con trai ra đứng là người rất bộc phong lưu cả, mà lối phục sức rất diệm lệ, ai mới trông cũng cho ngay là những người đi lễ cưới tỉnh phải. Hỏi ra thời quả là đám cưới vậy. Nhìn kỹ những đồ hành trang lại đoán ngay là một đám rước dâu rõ ràng. Mà sao lạ ! Sao nhìn mãi mà chẳng thấy có dâu dâu cả, chỉ thấy có một người đàn bà đã lớn, quàng cái khăn che kín cả mặt nằm nép trong hạng ba.

Khi đến ga, thấy có nhiều người đến đón và một bọn người nữa đứng xa xa trỏ vào một người đàn bà đã già ước độ 50 tuổi béo tơ, ấy chính cái người nằm nép lúc nãy đó, mà thầm thì với nhau rằng : « có dâu đó có dâu đó ! » có người lại cải rằng : « Có dâu dâu mà già quá rồi hay là có dâu xưa thôi phải. » Có dâu lúc đó ra bộ thẹn thuồng. Tiếp đó vừa có mấy chú lính vội vã bắn có lên xe, để đưa về cửa các buồng khuê cho kịp thời.

Mua phiếu năm mươi nguyên.
May ra được ngàn muôn.
Vốn tí mà nhiều lãi.
Làm giàu thế mới khôn.

Ai có giấy quốc-trái bắt cứ năm nào, hay giấy trái-phiếu riêng của các hội Công-thương mà nay muốn bán thì xin đem lại hiệu Đức long, ở số 90, phố Mã-mây, Hanoi, chấm-chước theo thời-giá, mua bán phải chăng.

Qui-khách ai có thứ hàng gì mà không có chỗ bán, xin mời đến chấm-chước hay là viết thư đến, bản-hiệu xin hết sức cổ-vũ mua bán giùm cho bằng được như ý các ngài.

ĐỨC-LONG-HIỆU

2058 *cần-bạch.*

PRIOR

Rượu sâm-banh tốt lắm

Nó là Vua các thứ rượu có bọt, mà lại là một thứ rượu có bọt của Vua dùng.

Société Française des Vins Mousseux Naturels

Ông G. BERCK, làm Đại-lý ở Hanoi.

Phàm các nhà có bán đồ ăn uống là có tỉnh bán thứ rượu nay.

茂 MAO-SENG 盛

57, Rue Jean-Dupuis (Phố Mới), Hanoi

MÁY MÓI SỐ 248

Hiện tôi mở từ năm 1839, kể được 31 năm chuyên nghề làm các thứ gạch hoa, cống, chân-song bằng xi-mo. Được nhiều giấy khen của nhà-nước.

Hàng tôi, giá cũng hạ, vì hiệu tôi muốn mong đông khách.

Qui-khách có dùng, xin mời chiếu cố.

1945 HẬU-THỊNH kính cáo.

NHÀ BA-MÙI

55 giây nói 223

Nhà ba mùi cho thuê các thứ xe ngựa, Hiệu giồng rằng « M. Tạ-duy-Tư » ở phố Francis Garnier, số 13, Hanoi, mới mua lại của M. Aviat ở phố hàng Vôi, các thứ xe ngựa đẹp, bánh caoutchouc cho thuê đi, hay đám cưới thời Sais mặc quần áo chỉnh-đốn theo lệ lối đám cưới. Qui-khách muốn thuê, xin mời đến bản-hiệu nhà Ba Mùi, ở phố hàng Long, số 46, (Route Mandarine).

Có đóng các thứ xe mới và chữa, và bán yên ngựa đồ xe.

Nay cáo-bạch
Quản-lý, M. TẠ-DUY-TƯ

NHÀ ĐỂ HÀNG-ĐỒNG

70, Phố Hàng-Đồng Hanoi

Nhà Đẻ quan Docteur PAUCOT có 40 buồng, sạch sẽ, tinh mọc, đèn máy, đồ dùng như phòng khách Ô-tên, có người hầu hạ nước nôi, giặt-giũ, và phát áo lọt lòng, sữa, chai nước nóng cũ và có tủ, có xiêm.

Sự trông nom lại có bà bà Sages-femmes đã từ chức rồi là bà Phạm-thị-Lý và bà Ng-thị-Yến ở hẳn trong Nhà-Đẻ hàng Đồng để đỡ đẻ và tiếp đãi các bà, mà tôi ngày nào cũng lên thăm bệnh mạch khai đơn cho không lấy tiền. Sẽ nào muốn tiện mời về đỡ ở nhà cũng được.

Ai bằng huyết, tiêu nản, huyết bạch, hiếm hoi, muốn chữa để vào chữa cũng được (năm riêng). Xin mời lại xem và hỏi cách thức.

Mỗi bà một buồng, 10 ngày, 40$00
Mỗi bà một buồng, 20 ngày, 75.00
Mỗi bà hai buồng, 10 ngày, 30.00

Ra vào tự do

2552

BỘ COI VIỆC ĐIỀU-KHÁM VÀ VIỆC CÔNG TRÌNH ĐƯỜNG XE-LỬA BẮC-BỘ TRUNG-KỲ

Việc làm các đồn trại dùng cho các viên chức quản-đốc và thị dịch công việc làm đường hỏa-xa từ Vinh đến Đông-hà Hạt thứ ba từ kil 0 đến kil 187+500.

Yết thị gọi đấu giá

Đến ngày thứ bảy 1er Avril 1922 hồi 14 giờ tại phòng giấy quan Chánh kỹ-sư bộ coi việc điều-khám và việc công-trình các đường thiết lộ phía bắc Trung-kỳ tại Vinh (Ingénieur en chef de la Circonscription des études et Travaux de chemin de fer du Nord Annam Vinh) sẽ mở các giấy gắn kín đấu giá việc đồ đá trên đường thuộc đạo thứ nhất Vinh Đông-hà từ kilomètre 0 đến kil 92 trong con đường ấy.

Lô thứ nhất.	Đáng giá là	92.000$00
	Kỹ quĩ tạm thời	1.500$00
	Kỹ quĩ nhất định.	20.000 f. 00
Lô thứ hai. —	Đáng giá là	74.000$00
	Kỹ quĩ tạm thời	1.500$00
	Kỹ quĩ nhất định.	20.000 f. 00

Các giấy mà rẻ việc đấu giá lấy, ngày làm việc nào trong những giờ nhà giấy mở cửa cũng có thể hỏi xem lại các phòng :

1o Sở quan Chánh kỹ-sư bộ coi việc điều-khám và việc công-trình đường thiết-lộ phía bắc Trung-kỳ tại Vinh.

2o Sở quan Chánh Giám-đốc bộ Công-chánh ở Hanoi.

3o Sở quan Chánh kỹ-sư bộ Công-chánh định-hạt Saigon.

5o Sở quan Kỹ-sư bộ Hỏa-xa Trung-bộ Trung kỳ ở Tourane.

Những người tính nguyện đấu giá phải gửi các giấy mà thường lệ đến phòng giấy quan Chánh Kỹ-sư sở điều-khám và công-trình các đường xe-lửa phía bắc Trung-kỳ đúng thời hạn đã định trong giấy yết-thị.

CHÁNH-PHỦ TOÀN-QUYỀN ĐÔNG-PHÁP

Phát-hành 123.600 trái-phiếu, giá mỗi trái-phiếu là

50 đồng bạc

CÓ RÚT SỐ, TRÚNG ĐƯỢC TIỀN

CHẮC LẮM LÀ TRONG BA MƯƠI NĂM SẼ HOÀN LẠI HẾT

GIÁ TIỀN PHÁT HÀNH MỖI PHIẾU LÀ 50 ĐỒNG

Cả 123.600 trái-phiếu mỗi năm đều được dự bốn kỳ rút số. Mỗi kỳ rút số có những số được lĩnh tiền như sau này :

Kỳ rút số ngày 1er Juin và ngày 1er Décembre	
1 trái-phiếu được hoàn lại bằng	10.000 đồng
1 trái-phiếu được hoàn lại bằng	1.000 đồng
12 trái-phiếu được hoàn lại bằng	500 đồng
1.016 trái-phiếu được hoàn lại bằng	100 đồng
Kỳ rút số ngày 1er Mars và ngày 1er Septembre	
4 trái-phiếu được hoàn lại bằng	1.000 đồng
26 trái-phiếu được hoàn lại bằng	500 đồng
1.000 trái-phiếu được hoàn lại bằng	100 đồng

Như vậy mỗi năm cả thảy có 4.120 trái-phiếu được hoàn lại bằng 471.200 đồng bạc mà trong số tiền hoàn lại ấy, có 2 lô là 10.000 đồng, 10 lô là 1.000 đồng và 76 lô 500 đồng.

Kỳ rút số thứ nhất định vào ngày 1er Juin 1922

Những trái-phiếu trúng số, thì ngày 15 tháng tới sau ngày rút số được lĩnh tiền, mà số tiền ấy phải trừ tiền thuế theo như lệ thường còn bao nhiêu thì lĩnh tại các ngân-khố ở Đông-pháp.

Tiền mua trái-phiếu sẽ nhận từ ngày 5 đến ngày 25 Mars 1922 tại tất cả các ngân-khố Đông pháp, tại các phòng giấy bưu-chính cụ thể, và tại tất cả các chi điểm của nhà Đại-pháp Hội-lý ngân-hàng, không phải mất thêm phí tổn gì cả, mà cũng không có hạn chế số tiền nhận đến bao nhiêu là cùng. Song các sở bưu-chính chỉ được thu số tiền mua phiếu đến bằng hay là kém giá tiền 10 phiếu mà thôi.

Chánh-phủ Toàn-quyền Đông-pháp được quyền giảm bớt phiếu đến mua.

Mua 10 trái-phiếu hay là hơn 10 trái-phiếu thì phải nộp tiền ngay tức số ; còn những số trái-phiếu mua ngoài chỉ số mười phiếu, thì lúc đến mua phiếu phải nộp một phần chia năm giá tiền, nghĩa là mỗi một phiếu phải nộp ngay 10 đồng, còn thiếu lại bao nhiêu thì chậm lắm là lúc nhận giấy trái-đơn nhất định phải nộp nốt.

Những trái-đơn nhất định sẽ giao cho các nhà mua phiếu ngay lúc hết hạn mua phiếu và trước ngày rút số kỳ đầu.

Công-ty Chế-tạo Đông-pháp

Sở coi việc đặt và chữa đồ điện

Công-ty Chế điện Đông-pháp có lời bẩm-cáo để các nhà mua điện biết rằng : hiện nay công-ty có thể đặt những đồ như đèn thắp, máy quạt, máy chạy.

Các công việc ấy công-ty tính giá hạ theo như điều kiện chuyên môn đã định trong điều-lệ.

Những đồ thuê công-ty đặt, thì công-ty bảo cho một năm.

Ngoài những việc đặt đồ điện, công-ty lại còn nhận những việc sau nầy, mà tính giá rất rẻ.

1o Bán quạt treo và quạt để đủ các thứ kiểu, cho thuê quạt để.

Những nhà muốn thuê quạt, nên cho công-ty biết trước ngày 15 Avril.

2o Bán và cho thuê động-cơ lớn hay nhỏ mã-lực thế nào cũng có.

3o Chữa các cơ-khí và điện-khí như quạt máy, động cơ, máy đổi điện, máy dùng làm thuốc, máy chữa điện, v. v.

4o Xem xét việc lắp máy, cùng là bán các thứ máy chế điện thắp đèn ở trong nhà, cùng là đặt các máy thụt, v. v.....

CÁC CUỘC ĐI XEM

然 SẢN-NHIÊN 梁

Tối thứ bảy :

SÙNG-SƠN ĐẤU PHÁP

Sự tích ba Đức Thánh-Đạo-nội đánh nhau với đức chúa Liễu. Vui và hay nhất chỉ 5 vị tiên-bà đấu pháp với 3 vị tiên ông.

Ngày chủ nhật :

ANH - HÙNG RƠM

Kể diễn ban ngày thì tích nầy thực là vui trò từ đầu chí cuối.

Tối chủ-nhật :

Diễn 2 tấn là sự tích nước nhà

Tấn thứ nhất :

LÊ TRIỀU NGỌC-HÂN CÔNG CHÚA

CÔNG TÂY-SƠN

Tấn thứ hai :

BÀ PHAN-THỊ-THUẦN TỬ TIẾT SÔNG THÚY-AI

Có cáo-bạch và chương-trình trình các ngài sẽ nói rõ

Tối thứ hai :

THANH-HÓA TAM NGHĨA NỮ

Có tên thị-tộ nghĩa khí là thường.

CINÉMA PALACE

(Nhà chiếu-bóng lớn phố Paul-Bert)

Tuần lễ từ thứ tư 8 đến thứ ba 14 Mars 1922

Ba buổi ban ngày thứ năm và chủ nhật chớp từ 5 giờ chiều, thứ bảy chớp 5 h. 30

CHƯƠNG-TRÌNH

THỜI-SỰ « ÉCLAIR »

Các việc tòn trong thế giới

"MATHIAS SANDORF"

Rất gian-nan, rất hay trích ở tiểu-thuyết của Jules Verne

« SAC DE ROME »

(Thành Roma thất thủ)

Hồi thứ IV và VI

Rất hay và rất đẹp

XIN XEM CHO KỸ

Phàm những các qui-khách xem bóng thấy có đăng cáo-bạch của bản-hiệu đến khi về mua lại mua ở hiệu thuốc khác, sau nhớ mà lấm ra không có được, lại viết thư trách bản-hiệu. Vậy gọi có mấy lời kính trình các qui-khách rõ cho và xin các ngài tha rủ đã có lòng chiếu-cố đến bản hiệu thì sin nhận rõ :

« Nhà Bán-thuốc Ed Montès có đồng-hồ ba quả ống mà ở ngay giữa phố Tràng-tiền, số nhà 84 Hanoi,

Nay kính,

Ed. Montès.

84, Rue Paul Bert, Hanoi.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

AN-BÌNH

44, Rue du Coton

HANOI

ĐỒ SƠN, ĐỒ CHẠM

Làm kỹ. Giá rẻ.

2031

Qui khách ở các tỉnh

Bản hiệu xin có lời kính bạch để quý khách ở các tỉnh biết cho rằng ngài nào có lòng tới gửi thư về đặt giày ở bản hiệu xin các ngài nhớ gửi luôn cho đủ kích thước, và một phần năm giá tiền, thì hễ tiếp được thư bản hiệu làm hàng ngay kẻo nay tết nhất đã gần tới nơi, nếu phải trao đổi thư từ nữa, lại mất thì giờ vô ích, mà lại chậm trễ công việc của các ngài.

Nay kính bạch

CỰ-LONG

2027 61 Rue des Paniers, Hanoi

Nước hoa vệ-sinh mới sang

Kính trình các quý-khách biết rằng hiệu tôi bán thứ nước hoa Jean de Parys gọi là Arôme des Fellahs dùng để ướp thuốc-lá, thuốc-điếu, và xì-gà.

Lại có bán đủ các thứ như sau này: nước gội-đầu, cà-rem, phấn, xà-phòng thơm, vân vân.

Bán tại hiệu VŨ-QUANG-PHÚC

Thầu-khoán

48, Phố nhà Thờ, 48, Hanoi

Độc-quyền Đại-lý Bắc-kỳ.

Bán cất và bán lẻ, giá tính phải chăng.

2068

Nhà Bán đồ « TÂM-TÂM », Hà nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

LỆ MUA BÁO

Xin nhắc lại để các ngài duyệt báo biết rằng: tiền mua báo thì phải trả trước. Vậy các liệt-quí ông nào mua thì gửi tiền cho: hễ không có tiền gửi theo giấy mua thì bản-quán không trả lời. — Mua báo thì tính từ rằm hoặc mồng một tháng tây trở đi cho gọn.

興 CHẤN-HƯNG 眞

造 [illegible] 王 [illegible] 珠 [illegible] 全

[illegible]

2065

RƯỢU QUINQUINA CUSSAC

Rất bổ

dùng cho những người ốm yếu.

BÁN TẠI NHÀ

GUIONNAUD FRÈRES

ở Hanoi-Haiphong,

và tất cả các cửa hàng bán lẻ ở các tỉnh.

2061

THUỐC CHỮA BỆNH NHỨC ĐẦU

Ngủ là rất cần dùng cho khi mệt nhọc. Nếu khi nào ít ngủ hay không ngủ được, nhức đầu, nhức gân, đau lưng, đau thần kinh hệ, hay là vì nóng nực không ngủ được, nếu không chịu chữa ngay các bệnh ấy thì sẽ sinh ra gầy mòn, yếu đuối, đau gân, thực là nhiều nỗi thảm thương. Muốn chữa khỏi các bệnh ấy, muốn ngủ cho ngon giấc thì nên dùng thuốc *Neurinase*. Thuốc này hiện quan Bác-sĩ Leroy cai quản các nhà thương ở Ba-lê đã cho là một thứ thuốc rất hay và không có nguy hiểm gì cả.

Ở các hàng bào-chế to đều có bán cả.

2056

泰 LỢI-THÁI 利

BÁN ĐỒ VÀNG BẠC

104 Rue des changeurs Hanoi

(Trước ở số nhà 110)

Bản-hiệu chuyên nghệ đã lâu năm buôn bán thực thà, được nhiều quí khách chiếu cố, đã thành nền nếp nên có thể bán được nói giá hơn mọi nơi. Hàng bán có đơn nhận vàng đủ cân đủ tuổi, dù các ngài thân hành lại, hoặc gửi thư về, bản hiệu cũng theo thời-giá mà tính rất phải chăng.

2049

潘興成 PHAN-HƯNG-THÀNH

26, Rue des Cantonnais, Hanoi

Bán buôn và bán lẻ đủ các thứ lụa, hàng Tàu, hàng Tây, hàng Ta, hàng Saigon, vân vân.

Hàng tốt mà tính nói giá hơn các hiệu khác.

Qui-khách ở xa muốn mua hàng gì xin viết giấy về bản hiệu sẽ gởi ngay đi contre-remboursement. Bản hiệu có cả thợ may rất khéo, qui khách có muốn may luôn tại hiệu cho tiện thì xin đo kích thước gởi về và xin đặt trước cho bản-hiệu chia tư một phần tiền; còn thiếu bao nhiêu sẽ gửi đi lấy sau, may cắt cẩn-thận và rất lẹ chóng vì có nhiều thợ giỏi.

1541

HIỆU BÀO-CHẾ VÀ LỤC-HỢP

CHẾ THUỐC CHO NGƯỜI ĐẠI-PHÁP VÀ NGƯỜI AN-NAM

Ed. MONTÈS

Quan Bào-chế hạng nhất, Hà-nội, phố Paul-Bert, số 54

HÓA-HỌC CHẤT

và các thứ thuốc bào-chế

THUỐC ĐAU MẮT

Hiệu BONNET-CARD, trị các thứ đau mắt

THUỐC SOLUTION R. của ông HOLBÉ *để chữa a-phiện*

SOLUTION R. HOLBÉ

2 $ 50 một chai

Theo luật mới = Muốn dùng thuốc này phải xin đơn quan Bác-sĩ người Pháp thì mấy có thể mua được.

Gouttes « MÉTHARSINATE »

1 $ 00 một lọ

Thuốc bổ sức: kém ăn-ngủ, mỏi mệt không muốn làm việc gì: dùng thuốc này hay lắm!

Mấy thứ bản-hiệu bày bán:

Các thứ thuốc nước đựng lọ kín để tiêm vào da như thuốc bổ CACODYLATE DE SOUDE

Thuốc tiêm gọi là 914, *trị bệnh Giang-mai*

THUỐC HO-GIÓ SIROP PECTORAL *đặc-cổ, sổ-mũi.*

THUỐC LAO *chỉ người lớn dùng được thôi*

Thuốc lậu hiệu MONTÈS

thuốc uống = 2 $ 00 lọ 30 viên

thuốc thụt = 0 $ 90 một chai

Chữa các chứng lậu: chẳng kỳ mới hay cũ: uống thuốc cachets antiseptiques và thụt thuốc blennorricide của Bản-hiệu thì chắc khỏi. Thuốc này đã chữa được vô số người phải bệnh lậu.

Gouttes « VIRGINIE »

1 $ 00 một lọ

Trị những bệnh đàn bà như: Kinh nguyệt không điều, hay là khi hành kinh đau đớn mình mẩy, như đau bụng, già con, uống thuốc này đỏi máu sẵn lấy lại máu tốt trong mình để hao kém.

ĐỒ BUỘC THUỐC

ĐỒ DÙNG ĐỂ THÍ-NGHIỆM HÓA-HỌC

ĐỒ MỔ-XẺ

Kính-ảnh, đồ-ảnh, thuốc-ảnh hiệu LUMIÈRE và JOUGLA và giấy ảnh, thuốc *Citrale* và thuốc *Bromure*

Bán cuộn và bán bao kín

Bán cất và bán lẻ

« THUỐC DÊRÊ »

0 $ 90 một chai 1/4 littre

Trị bệnh giang mai bất kì mới hay cũ. Dùng thuốc 914 rồi thì nên uống thuốc này cho tiệt nọc! Dùng thuốc khác rồi cũng cần phải uống thuốc này thì mấy chắc khỏi hẳn được! Thuốc này rất hay, rất quí; vì chẳng hại gì đến sự sinh dục, lại bổ sức cho người có bệnh.

Muốn dùng thuốc này trong một tháng thì nên mua một chai lớn littre. Giá có 3 $ 00 mà thôi.

PHÁP VIỆT TỰ-VỰNG

(Dictionnaire Franco-Annamite)

Của V. BARBIER tiên sinh soạn

Thực đủ — Thực tiện

Đóng bìa cứng . . . . 1 $ 10

Đóng bìa giấy mềm. 0 95

Bán tại: hàng sách MẠC-ĐÌNH-TƯ *số 136, phố hàng Bông, Hanoi.*

3216

AI MUỐN MAY MẶC GÌ THÌ NÊN ĐẾN HIỆU

PHAN-THẠI-THÀNH

Số 4, Phố hàng Ngang, Hanoi

Bán đủ các thứ hàng Tây, hàng Tàu, hàng Ta và hàng Saigon:

Gấm đại chào, gấm thất thể hoa vàng hoa bạc — Kim ngân đoạn thâm và huyền — Satin chơn và hoa — Vóc — Vóc Thượng-hải — Vóc Long-cổn — Dạ — Dạ Mông-tự — Dạ tây — Drap fantaisie pour pardessus — Cachemire — Alpaga — Tussor — Faille — Nhiễu — Nhiễu cổ-ý — Kỳ cầu — Xuyến — The — Lụa — Lượt — Là, vân vân...

Ai muốn lấy Echantillons cũng có. — Hàng gửi Contre remboursement.

Thưa các ngài, chúng tôi mới tìm được một thứ vải trắng lợp mũ thực bền thực đẹp mà không bao giờ dán được

Nay kính,

2030

NHÀ MÁY ÉP DẦU

ĐÁNH GIÂY THÉP HUILERIE HANOI

ĐINH-XUÂN-MAI

CÔNG-TY

GIÂY NÓI 824

Phố Đường Mới, số nhà 8, Hanoi

(Gần nhà thương chữa mắt)

Có bán đủ các thứ dầu Annam, các thứ khô dầu để bón ruộng!

Giá phải chăng, dầu thực trong sạch.

Lại có mua cả các thứ hạt dầu.

2016

CAFÉ. RESTAURANT HOTEL DES COLONIES

TRUNG-BẮC KHÁCH-SẠN

Chính-quán tại phố hàng Trống, số 80 ngay cửa Nhà-Thờ

Phụ-quán có vườn hoa rộng rãi, ở số 68 cũng phố ấy.

Đủ các cách tiện-lợi và lịch-sự theo lối ăn ở của người Âu-châu

Bản-sạn thừa tiếp các qui-khách Tây-Âu và Đông Á cũng một cách bình-đẳng, mà lại để tùy ý cho các ngài, người Nam-Việt hoặc người Trung-hoa, muốn ăn, ở, hoặc uống rượu chỗ biệt-tịch cũng được, và cũng một giá tiền.

Có xe **Ô-TÔ** cho các quí-khách đi giờ, hoặc đi các tỉnh

Giây nói số: 280 — hoặc số: 150

Phụ-quán cũng có giây nói trực tiếp với chính-quán 2048

BẠCH-THÁI-BƯỞI

CÔNG-TY

HÃNG TÀU SÔNG BIỂN

TÀU CHẠY PHIÊN khắp các ngọn sông Bắc-kỳ;

TÀU CHẠY VEN BIỂN Bắc-kỳ và Trung-kỳ;

TÀU CHO THUÊ cả chuyến:

TÀU HẢI THUYỀN và sà-lan:

Bản-ty cũng có bao cả hàng hóa xuất-cảng nhập-cảng

Ai cần điều gì xin hỏi tổng-cục tại Haiphong và các phân-ty tại Nam-định, Hanoi, Tuyên quang, Việt-trì và Bến-thủy

2002

SOCIÉTÉ DES PHOSPHATES DU TONKIN

133, Avenue Paul Doumer à Haiphong

XƯƠNG-TÁN (PHOSPHATES) là một thứ bột vun lúa, giồng màu, rất tốt. Vun ruộng bằng XƯƠNG-TÁN thì lúa rồi ra được gấp hai, gấp ba.

Hội chúng tôi tỉnh nào cũng có người đứng ĐẠI-BIỂU

Ai muốn hỏi han gì, xin cứ gửi giấy cho chúng tôi tại Haiphong, 133, Avenue Paul Doumer (Phố Cầu-Đất).

Chúng tôi bán giá như sau này, hàng lấy tại nhà máy ở Haiphong

23 $ 00 một tấn PH. 19/21. Thứ bột để vun ruộng chua.

32 . 00 một tấn PH. S Thứ bột này thông dụng cả ruộng chua, ruộng ngọt

2035

— Nº 24

TÁI-SINH-DUYÊN

(Sự-tích Mạnh-lệ-quân)

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC *dịch thuật*

Mạnh-sĩ-nguyên nói:

— Người này nguyên là biểu-đệ của nội-nhân tôi, tên gọi *Vệ hoan*, tên tự là *Trần-tôn*, vốn người *Giang-nam*. Năm nay đã 40 tuổi, võ-nghệ tinh-thông, tính-nết thuần-hậu, hiện đang làm chức Tổng-binh ở tỉnh này, tôi chắc người ấy có thể dùng được vậy.

Hoàng phủ-kính mừng mà đáp lại rằng:

— Tôi cũng nghe tiếng người ấy đã lâu. Bây giờ có đại-nhân tiến cử, vậy tôi xin trọng-dụng.

HỒI THỨ X

Hoàng-phủ-kính nói với *Mạnh-sĩ-nguyên* rằng:

— Đại-nhân đã tiến-cử *Vệ-hoan*, chắc hẳn là tay anh-hùng, để tôi xin cho làm chức tiền-phong

Cha con *Mạnh sĩ nguyên* cáo-từ lui ra. Nguyên *Hoàng-phủ-kính* vẫn nghe tiếng *Vệ hoan* là người tài-giỏi, bấy giờ nhân có *Mạnh-sĩ-nguyên* tiến cử, liền sai người đi triệu.

Vệ-hoan mình cao hơn 8 thước, nét mặt trắng-trẻo hơi lún-phún râu, có anh-hùng khí-khái. Khi *Vệ-hoan* đến, *Hoàng-phủ-kính* có ý trọng-đãi, cho ngồi uống trà, rồi hỏi binh pháp, *Vệ-hoan* ứng-đối trôi như nước chảy, lại tỏ ra là một người trung nghĩa, không sợ-hãi gì

Vệ-hoan nói đến võ-nghệ, lại đứng dậy chạy ra giá gươm, rút một ngọn giáo, bước xuống giữa sân, múa mấy bài sang-pháp, *Hoàng-phủ-kính* trông thấy, rất lấy làm khen-ngợi.

Khi uống trà xong, *Hoàng-phủ-kính* lại nói với *Vệ-hoan* rằng:

— Tướng-quân là người văn võ toàn tài. *Mạnh* đại-nhân tiến-cử, thật đã không sai.

Nói xong, lại giữ *Vệ-hoan* ở lại uống rượu. Sáng hôm sau cùng ra luyện-tập quân-sĩ. *Doãn* phu-nhân thấy được người tướng tiên phong tài-giỏi như vậy, cũng lấy làm mừng rỡ. *Hoàng-phủ-kính* sai người tiến kinh dâng biểu để tâu về nhật-kỳ khởi quân. Thời-giờ thấm-thoắt, đã đến ngày 7 tháng 8. Buổi chiều hôm ấy, *Hoàng-phủ-kính* đặt tiệc để cùng *Doãn* phu nhân tiễn biệt

Hoàng phủ-kính bảo *Doãn* phu-nhân rằng:

— Phu-nhân về tới quê-hương nên khuyên-nhủ các con ngày đêm tập văn luyện võ, chớ chơi-bời lêu-lổng mà cũng chớ nên tham-cầu công-danh e lại sinh tai vạ về sau.

Doãn phu-nhân nói:

— Đó là bổn phận của tôi. Nay tôi chỉ xin chúc cho phu quân mau-mau thắng trận mà trở về.

Hoàng-phủ-kính nói:

— Phu-nhân giữ trọn cái bổn phận ấy thì tôi được yên lòng. Còn về phần tôi đi dẹp giặc, phu-nhân chớ nên lo-ngại, chẳng bao lâu cũng sẽ được thắng trận trở về.

Doãn phu-nhân nói:

— Tôi chỉ sợ yêu-thuật khó đương, nhưng trong khi sắp cử binh, vậy nên tôi kiêng mà không dám khóc.

Doãn phu-nhân lại dặn rằng:

— Phàm gặp việc gì phu-quân cũng nên cẩn-thận, cần cho chóng thành công, để tôi khỏi mong đợi.

Hoàng-phủ-kính nói:

— Phu-nhân không phải lo đến việc chinh-chiến.

Sáng hôm sau, *Hoàng-phủ-kính* tiễn *Doãn* phu-nhân cùng gia-quyến xuống thuyền trở về quê-nhà. Các hàng quan thuộc đều đi tiễn cả. *Mạnh-sĩ nguyên* cũng sai *Mạnh-gia linh* đến tiễn. Đến ngày 12 tháng 8, *Hoàng-phủ kính* phong *Vệ-hoan* làm tiên-phong, rồi truyền lệnh cất quân.

Quân đi rất nghiêm-chỉnh, tiếng chiêng rạy đất, bóng tinh rợp trời, đến ngày 21 tháng 8 thì tới *Đăng-châu*. Quan Tuần-phủ *Sơn-đông* là *Bành-như-trạch* đã ra nghênh-tiếp, mời vào dinh Tổng-binh. Quan Tổng binh là *Ân-diệu tiên* sửa tiệc để thết đãi.

Trong khi ăn tiệc, *Hoàng-phủ-kính* hỏi đến tình binh quân giặc, *Ân-diệu-tiên* nói:

— Tướng giặc là *Ô-tất-khải* sức khỏe lạ thường, lại tài nghề lặn, mỗi khi lặn xuống bể, có thể chịu được mấy ngày mấy đêm mà không việc gì. Lại thêm một người quân-sư là *Thần-vũ-đạo-nhân*, có nhiều phép lạ. Quan nguyên-soái ra trận, nên phải cẩn-thận lắm mới được. Trước đây 10 ngày, có đến đánh thành, sau nghe tin quan nguyên-soái sắp tới thì rút vào một cái đảo ở giữa bể. Chỗ ấy tên gọi *Sa-môn-đảo*, lương-thực khí giới của quân giặc, đều chứa tại đó, chẳng hay quan nguyên-soái định đánh tại mặt bể, hay là đợi khi hắn lên bờ, rồi sẽ giao-chiến.

Hoàng-phủ-kính nói:

— Nếu vậy thì ta phải ra bể mà đánh, chứ đợi khi hắn lên bờ thì tổn hại cho dân ta nhiều lắm.

Ân-diệu tiên nói:

— Quan nguyên-soái định ra bể đánh là phải, nhưng quân giặc có yêu thuật, tôi e khi ấy tiến thoái đường lối khó khăn.

Hoàng-phủ-kính nói:

— Tôi nhờ uy-linh thiên-tử, có lo gì yêu-thuật.

Các quan đều khen phải. *Hoàng-phủ-kính* nói:

— Ta cứ dốc một lòng trung thành vì nước, sẽ có hoàng-thiên ủng hộ, có lo gì mà chẳng thắng được quân giặc.

Sáng hôm sau, *Hoàng-phủ-kính* đem quân ra bờ bể, rồi sửa soạn chiến-thuyền để tiến đánh quân giặc. Khi gần tới *Sa-môn-đảo*, đã trông thấy các chiến thuyền quân giặc, *Hoàng-phủ-kính* truyền cho quân sĩ đóng thuyền làm thủy-trại, cách chỗ quân giặc đóng chừng độ hơn mười dặm.

Ô tất khải nghe báo, cả cười mà rằng:

— Đứa thất-phu kia, nếu đánh nhau với ta ở trên bộ, còn chưa biết bên nào được bên nào thua. Nay hắn định giao-chiến với ta tại mặt bể thì ta chắc rằng chỉ một cơn gió to là hắn phải say sóng, nôn mửa ở trong thuyền mà thôi

Nói xong, liền sai người phi báo cho quân-sư là *Thần-vũ đạo-nhân* biết. Sáng hôm sau, *Hoàng-phủ-kính* định cưỡi thuyền ra đánh, tướng tiên-phong là *Vệ hoan* đứng dậy thưa rằng:

— Quan nguyên-soái đã cho tôi lĩnh ấn tiên-phong thì tôi xin ra đánh trước, hà tất phải nhọc đến quan nguyên-soái.

Hoàng-phủ-kính nói:

— Trận đánh đầu tiên này tất phải kịch liệt, tôi e tướng-quân không thắng nổi.

Vệ-hoan nói:

— Nếu tôi không thắng nổi, bấy giờ quan nguyên soái sẽ ra trận, cũng chưa lấy gì làm muộn.

Hoàng-phủ-kính hạ-lệnh cho *Vệ-hoan* ra đánh. Quân Phiên vào báo với *Ô-tất-khải*. *Ô-tất-khải* nói:

— Nào các gia-tướng, ai là người dám ra đối-địch?

Bỗng thấy tướng tiên-phong là *Miêu-thành-long* đứng dậy nói:

— Tôi xin ra đánh.

Ô-tất-khải cho ra. *Miêu-thành-long* đem chiến-thuyền ra giàn trận ở trên mặt bể. Khi hai bên giáp trận, *Miêu-thành-long* ngồi tại mũi thuyền, quát to lên rằng:

— Lai-tướng tên chi đó?

Vệ-hoan nói:

— Ta là bộ-hạ *Hoàng-phủ* nguyên-soái, lĩnh ấn tiên-phong, tên gọi *Vệ-hoan* đây. Nhà-ngươi là ai mà dám ra đối-địch?

(Còn nữa).